

VICENT SANCHIS, director
SALVADOR COT, DAVID GONZÁLEZ,
LLUÍS MARTÍNEZ, JOSEP PLAYÀ, subdirectors

SECCIONS: JOAN ARMENGOL [Econòmia]; IGNASI ARAGAY,
BERNAT SALVÀ [Cultura i Espectacles]; ALBERT BALANZÀ
[Política]; TONI BROSA [Esports]; DAVID CASTILLO
[Suplement Cultural]; MANEL CASTILLA [Disseny];

SANTI GONZÁLEZ [Món]; PEPA MASÓ [Societat]; ÓSCAR
MONTFERRER [Comunicació]; ALBERT PLA [Edició];
CARLES PRATS [Opinió]; MONTSERRAT RIUS
[Documentació]; ROBERT RAMOS [Fotografia]
Delegada a Madrid: MONTSE OLIVA

REDACCIÓ I SEU SOCIAL:
Enric Granados, 84 - 08008 Barcelona

DELEGACIÓ A MADRID:
Carrera de San Jerónimo, 15-17 - 28014 Madrid
Tel.: 91 454 72 66 - Fax: 91 454 72 44
ADREÇA INTERNET: http://www.avui.cat
CENTRALETA Tel.: 93 316 39 00 - Fax: 93 316 39 36
DISTRIBUCIÓ Tel.: 93 316 39 16 - Fax: 93 316 39 15
SERVEI D'ATENCIÓ AL CLIENT
Tel.: 902 884 252 - Fax: 93 316 39 15

SUBSCRIPCIONS: DYRSA Pere IV, 467 Barcelona. Tel.: 902 884 252
PUBLICITAT: PUBLIPRESS MEDIA, SA. MANUEL FERRER, director general
Barcelona: JOAN FERRANDO, director de Publicitat. RAÚL GILBERT, cap de Publicitat. Av. Diagonal, 475 - 08036.
Barcelona. Tel.: 93 344 30 00 - Fax: 93 344 31 91. e-mail: avui@publipressmedia.com.
Madrid: JAVIER PIÑEIRO, director de Publicitat. e-mail: jpineiro@publipressmedia.com. CRISTINA MADRAL. e-mail:
cmadral@publipressmedia.com. c/ María de Molina, 54 - 28006 Madrid. Tel.: 91 515 91 00 - Fax: 91 515 91 09.
IMPRESSIÓ: Gráficas de Prensa Diaria. DL: B20.249-1976 DIFUSIÓ CONTROLADA PER L'OJD. A efectes del previst a l'article
32.1, paràgraf segon de la LPI, Corporació Catalana de Comunicació SL s'oposa expressament a la utilització de qualsevol contingut d'aquest diari amb la finalitat
de fer ressenyes o revistes de premsa amb fins comercials (press-clipping) sense comptar amb la autorització prèvia de Corporació Catalana de Comunicació SL.

Jordi Graupera

Escriptor

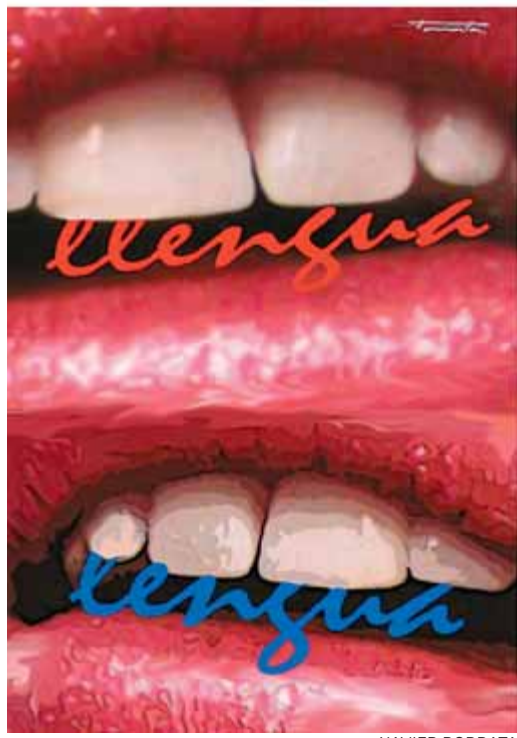
És possible el bilingüisme?

Aquests dies d'ansies lingüístiques als decrets i de consellers d'educació que no deixen ni un minut d'intentar educar els periodistes quan no se saben la lliçó m'he sentit observat. Al capdavant sóc un català normalitzat per la immersió lingüística, tot el parvulari en català, tota la primària en català, tota la secundària en català i tota la universitat en català. He llegit, vist, sentit, pensat i viscut en castellà gran part de la cultura i els dies de la meua infància i joventut. El primer dia de classe ens dèiem "hola" i ja sabies si la "o" sonava més catalana que castellana i així defines un idioma fins a l'adolescència. Després ja van venir la política i alguns canviàvem d'idioma, però no tant.

JO SÓC UN BILINGÜE. PARLO I ESCRIC IGUAL de malament el català i el castellà. Recordo el primer dia que vaig llegir una frase de Josep Pla, era el *Quadern gris* i jo massa petit per entendre res, però vaig tenir la vivíssima impressió que jo no parlava i escrivia aquella llengua. Era la construcció, l'ordre de les paraules, el so d'alguns verbs que jo no havia sentit mai. El meu pare deia "avogat", "jugat", i la meua mare passava hores a la nit intentant estudiar català per tenir alguna cosa més digna que el nivell C. Però tot plegat era tan lluny d'aquelles frases, d'aquelles paraules, d'aquelles expressions. Tot era la sensació de llegir paraules que saps que són de la teua llengua, que les reconeixes, que entens que sonen com algun tipus de pedra, d'ocell o de planta, que podrien ser un blau concret d'un racó de la costa o una insistència d'un vent determinat, però que no saps què significa, no l'has sentida mai i no coneixes ningú que l'entengui. No diguem ja quan vaig llegir Víctor Català a l'EGB. L'àvia Teresina en sabia algunes, però jo no estava en l'edat per confiar els descobriments a l'àvia. Era molt idiota en això fins que va morir i vaig penedir-me'n.

DE FET, PER SER EXACTES, SÓC EL QUE FA TEMPS algú va descriure com un esquizoglòssic. Mig esquizofrènic, que vol dir ment dividida, i mig diglòssic, que vol dir dues llengües i una guanyant terreny a l'altra. Amb els meus amics castellanoparlants tinc converses

"Els catalanoparlants que m'envolten són tan esquizoglòssics com jo en el millor dels casos. Per contrastar exemples creatius d'aquesta tesi, n'hi ha prou de passejar-se pels blocs personals d'Internet"

XAVIER PORRATA

completament mixtes: començo la frase en català, la continuo en castellà i la reбло amb alguna expressió catalana popular. Bé, ells en diuen "de pagès" o "catalanufa", però, entre nosaltres, són coses com "n'hi ha per llogar-hi cadires". Potser és culpa seva per no comprendre la sagnia, però són amics meus de fa segles i ho han estimat tot de mi, menys aquesta ferida. Un dels meus professors de l'escola després d'entregar-li no sé quin exercici em va dir: "Està força bé, però fas servir sintaxi castellana amb mots catalans". I ja mai més no he pogut sortir d'aquesta esquizoglòssia.

I AQUESTA NO ÉS UNA CARACTERÍSTICA NOMÉS MEVA, els catalanoparlants que m'envolten són tan esquizoglòssics com jo en el millor dels casos. Per contrastar exemples creatius d'aquesta tesi, n'hi ha prou de passejar-se pels blocs personals d'Internet: les intimitats explicades als amics i coneguts i llançades a la xarxa normalment són en castellà per allò de la universalitat, però quan són en català, quan l'escriptor accepta reduir els seus lectors, quan és tan nazi, tan radical, tan insolidari que no vol comparir les seves intimitats amb els tres-cents milions de castellanoparlants que el podrien entendre i ho fa expressament, aleshores el text està en bilingüe o en esquizoglòssic. L'altre dia parlava amb un amic castellanoparlant que se sentia estrany: hi ha coses que només sap dir en català o que només tenen un sentit complet en català en el seu imaginari: astracanada, flaire, sacsejar, etcètera. Són com tòfones oloroses del folklore que l'envolta.

QUAN VAM COMENÇAR A TENIR LES PRIMERES discussions sobre la llengua a l'escola, els mestres ens van explicar que si no hi havia dues línies educatives, una en català i una en castellà, era per no dividir la societat, tots érem un sol poble i tots havíem de saber la llengua del país. Han passat els anys i va apareixent la llengua d'aquest sol poble. Té estructura castellana, alguns mots catalans que s'assemblen molt o són iguals al castellà, algunes expressions de carter completament castellanones i per llegir Josep Pla, que va morir fa vint-i-cinc anys, cal un diccionari. Ah, i a més, tots sabem castellà. Un sol poble.

DE FIL DE VINT

La mort de la llengua

Isabel-Clara Simó

Dues entitats privades, que han fet tradicionalment una tasca aglutinadora de la llengua i la cultura catalanes, Omnium Cultural i l'Obra Cultural Balear, han coincidit en una anàlisi molt preocupant sobre la salut de la llengua catalana. A la Nit de Santa Llúcia Jordi Porta va dir, en nom d'Omnium Cultural, que donar per superat el procés identitari només es podrà fer quan ja no calgui, aquest debat, cosa que ara estem lluny d'aconseguir; per la seva banda, Tomeu Martí, com a coordinador de l'Obra Cultural Balear, va descriure un panorama desolador pel que fa a la llengua a les Illes: el tancament de Som Ràdio –l'única emissora en català–, la retallada del pressupost per a la normalització lingüística, la reducció dels requisits del català per als funcionaris, etc., han marcat un retrocés espectacular de l'ús de la llengua a les Illes.

El problema és que cada aveng, per tímid que sigui, significa una histèria mediàtica que arriba al paroxisme; un altre problema és que bona part del territori dels Països Catalans està regida per forces adverses a la nostra llengua, per més que sovint l'animadversió es disfressi sota eufemismes tals com *bilingüisme* o *convivència pacífica* (que en la pràctica vol dir la cessió total dels drets lingüístics per part dels catalanoparlants).

Deia Fuster que si la llengua no la salvem nosaltres no vindrà ningú a salvar-la, i més encara en una situació en què el nombre de sipais ha augmentat considerablement. Ho sento pels cofois neoliberals, que detesten qualsevol forma de protesta, però si cal tornar al resistencialisme, servidora s'hi apunta. Amb tot el lleu.

DES DEL MOLÍ

Et prenen el pèl?

Maria de la Pau Janer

Tenir la sensació que et prenen el pèl és molt desagradable. Em va succeir l'altre dia. Vaig trucar al 11818 de Telefónica, perquè necessitava aconseguir un número de telèfon. Em va respondre una veu

molt amable. L'amabilitat, avui en dia, és molt d'agrair. Les veus agradables ens poden arribar a semblar un autèntic regal, tot i que resultin ser una enganyifa. Una senyora em va indicar –en espanyol– quin seria el preu de la meua trucada: cinquanta-cinc cèntims d'euro. Em va semblar una mica car. Hi ha informacions que no haurien de vendre's massa cares, perquè no conviden a repetir l'experiència. Vaig disposar-me a esperar. No

em deixaren gaire temps per a les esperes. Pocs segons després, la mateixa veu amable m'anunciava que m'havia atès la unitat no sé quin número, i que havia estat un servei de Telefónica. Vaig quedar sense paraules. És a dir: m'havien cobrat l'espera. Marcar les xifres maleïdes i esperar per no res. Vaig preguntar-me si es tractava d'una saturació de línies o d'un bon sistema per riure-se'n de la gent. Si no hi ha el servei, no hi hauria

d'haver-hi la factura. Què em cobraven? Com que sóc tosuda i em semblava impossible, vaig tornar a trucar. Es repetí la situació d'una forma idèntica. Quantes persones havien passat pel mateix? Quants euros ingressen les arques d'informació de Telefónica per no donar cap informació? Volia tranquil·litzar-me i vaig pensar que, potser, no m'havien cobrat res pel servei no donat. Qui sap si tot havia estat un gran malen-

tès. Aquella veu amable –naturalment, enregistrada– s'havia oblidat de dir-me que els cinquanta-cinc cèntims d'euro només eren el preu d'una informació? Sense informació, no hi havia necessitat de factura. No sé si em cobraran les trucades. Si no hagués estat una veu enllaunada, hauríem pogut fer un tracte. Qui sap si hauria estat capaç de convèncer-la de les meves mala persona.